

„Danstæren“

et ugentligt Nyheds- og Oplysningsskifte
for det danske Folk i Amerika.
udgivet af
DANISH LUTH. PUBL. HOUSE,
Blair, Neb.
„Danstæren“ udkommer hvert Torsdag.
Pris pr. Kvarter i de Forenede Stater \$1.50;
til Udlandet \$2.00.
Bladet betales i Forud. Bestilling, Beta-
ling, Adressforandring og alt andet
angaaende Bladet adresseres:
DANISH LUTH. PUBL. HOUSE,
Blair, Neb.

Redaktør: Harald Jensen.

Entered at the Post Office at Blair, Neb.,
as second-class matter.

Advertising Rates made known upon
application.

Da „Danstæren“ nu udgaar om
Onsdagen, bedes alle Korrespon-
dancer affeindt saa tidligt, at de
kunne være Redaktionen i Hænde
Mandag forinden.

Vi har modtaget følgende:

Dr. Redaktør!

Vær saa god at optage følgende i
første udkomende Nummer af „Dan-
stæren“:

Angaaende Stolen i Racine som
Samfundsskole naar i „Danstæren“ for
22. Juni, at Skov (Racine) ikke kunde
give Løfte om, at Samfundet kunde
overtage Stolen uden videre. Dette er
imidlertid kun det halve af, hvad jeg
sagde, idet jeg tilføiede, at det var med
den Tanke for Tje (at Stolen skulde
overdrages til Samfundet), at denne
Sag var begyndt og fortsat. Som der
staar i Referatet, „der udfandt sig no-
gen Diskussion om dette Punkt“, og
dette gjorde, at udbetegnede ikke paa
Landkompaniets Begne kunde soare
u betinget ja.

Racine, Wis., d. 26. Juni 1899.

Carl D. Skow.

Til denne Supplering af vort Referat
skal vi kun bemærke, at vi selvfølgelig
ikke vil kunne tage ethvert Ord med i et
Referat, der dog skal have en Ende.

Men dernæst forekommer det os, at
Dr. Skows Tanke burde være klarere
udtrykt, nemlig — for saa vidt vi nu
har forstaaet den fuldkommen — at paa
Grund af den Diskussion, der rejste
sig om Spørgsmaalet, kunde Dr. Skow
ikke soare u betinget ja, skønt den op-
rindelige Tanke var, at Stolen skulde
overgives til Samfundet.

Har vi altsaa nu forstaaet Sagen ret,
er det den da færdig Diskussion, som
muligvis kan blive Aarsag til, at den
oprindelige Tanke ændres. Men saa er
dette jo udtrykt fuldstændigt i vort Re-
ferat; vi manglede kun Begrundelsen for
den mulige Ændring i Tanken med Skow
len, den Begrundelse, som Dr. Skow
selv først nu fremkommer med.

Reb.

Det har mere end en Kende at se et
nyt dansk-amerikansk Blad, der endog
ved selve sit Navn tilkendegiver, hvor
stor Pris det sætter paa os. Navnet er
nemlig: „Den nye Danstær“.

Og uagtet — i adskillige Hen-
seender er det ganske paafaldende nyt.
Det synes saaledes ikke at fende Begrebet
Nøjagtighed. Havde vi haft lige saa
rigelig Plads til Rønsens, som „Den
nye Danstær“ i hvert Fald foreløbig
synes at have, skulde vi have optaget dets
højt markværdige Fremstilling af de
Cyclonens Gang og Udvælgelseskraft,
som i første Halvdel af denne Maaned
gik henover New Richmond og Herman.
Saa mærkelig lunefuld har dog Cyclo-
nen — trods alt — ikke været. Efter
„Den nye Danstær“'s Fremstilling blev
Rønsensheren i Herman ført til New
Richmond og staaet ihjel der. Man be-
tænke et Øjeblik den enorme Afstand.
Men ikke nok hermed: Den hele spal-
telange Meddelelse om Ulykkerne har
nappe to korrekte Linier, saaledes er
New Richmond, Herman og Hamilton
County blandet sammen til et Sam-
mensurium. Apropos Nøjagtighed! Det er
misvisende, naar det er en lille Medde-
lelse ved Siden af om „Den nye Danstær“.
Kæmpe heder: „Til Raskere blev
valgt Hans Andersen, der i Følge
Referat sit sin Vn forhøjet til \$70
maanedlig“. Nej! i Følge Referatet
sit Hans Andersen sin Vn saale-
des forhøjet, at han oppebærer \$60
maanedlig som Bestyrer af D. L. Publ.
House, og \$10 maanedlig som vort
Samfunds Raskerer.

De øvrige Ujagtigheder kan vi hel-
dignis forbigaa. Dog vil vi — som
noget nyt — pege paa den geniale Tanke
at bruge 4 Røre og mindre Stykker en-
gelsk Stof u over sat som Spaltefæde.

Kun bemærker vi hertil, at saa burde
Bladets Navn ændres til f. Er.: „Den
engelske Danstær“.

Men — uagtet det er „Den nye Dan-
stær“ paa visse Omraader noget mere
lig „Danstæren“, end vi egentlig synes
om. En eller anden kunde jo gaa fejl
af Husnumrene.

Selvfølgelig er det os en Glæde at se
vor smukke Bignet „Danmark“ vordet
saa meget, at „Den nye Danstær“ ab-
solut vil benytte den. Men som oven-
for sagt — en eller anden kunde jo tage
Fejl.

Noget lignende gælder den mærkelige
Omstændighed, at „Den nye Danstær“
i hvert Fald indtil nu har befundet sig
foranlediget til at skule sit Kontor med
vort Stik „Danstæren“.

Selvfølgelig: Væren er paa „Den nye
Danstær“'s Side, men hvor er Helig-
heden?

Digteren Holger Drachmann,
der alt i længere Tid har opholdt sig her
i Amerika paa Besøg hos Landsmand,
skal have fuldført en ny Bog. Det er
vort oprigtige Ønske, at det nye Produkt,
der sandsynligvis henter Motiver fra
Amerikaopholdet, maa være af løbige
Art baade efter Kunstens og Moralens
Maalestok, end de senere fra samme
Haand.

Vi haabe ligesaa, at Holger Drach-
manns dansk-amerikanske Venner ikke
maa faa en forfærdelig og ligende
Art, som fornylig ved Grundlovsfesten
i Chicago. Thi den Dag — al! da
Gjæstgæstene just havde været „ovenud“
af Begejstring over de Drachmannske
Vers, som med den næste Fort — oven-
paa den jøde Kløse den sure, lyse Svie — i
Form af en Drachmannsk Regning paa
\$70 — alias \$10 for hvert Vers.

Den danske Journalist Henri
Cawling alias Olsen, der bl. a. har
gjort sig bekendt ved at kunne stilre ame-
rikanske Forhold endog paa Steder, hvor
han aldrig havde været, udbog i Foraaret
de første Hæfter af et nyt lignende Tou-
ristværk: Tumblerpladsen var denne Gang
henlagt til Paris. Den Maade, For-
slaget reklamerede for Bogen paa, nem-
lig ved at udsende Proverider af Goms-
lignes Skildring af det uerlige Pariser-
liv, vakte stor og berettiget Harm i
Danmark, selv hos Folk, som langt fra
kan kaldes religiøse end lige Pietister.
Blot moraliske Menninger fandt det hele
ufølsomt, lagt an, som det var, paa
at purre den fælske Nøjagtighed hos
udefærdige Stole.

Det synes saa rigtigt nok ikke at vidne
om høj moralisk Kurs, naar man gen-
finder samme Udplud i dansk-amerikanske
Blade. Thi da man ikke kan antage,
at der sættes Stof, som ikke skal læses,
ind i Bladene, maa man efterhaanden
saa en noget ringe Mening om de Men-
ners moraliske Ansættelse, der ikke at
læse om parisiske Knejsfangerindes og
Kofotters Notteforæmter.

Hvis man ikke ønsker at omgaaes den
Slags forgelige, nedværdigede Menninger,
snister man vel heller ikke at læse ufor-
selte Skildringer fra deres forgelige Liv
i Smukket. Thi det, at de er franske,
og ikke danske eller amerikanske, gør jo
dog ikke Sagen mere moralisk.

I et dansk Chicagoblad finde vi frem-
deles en lille væmmelig Fortælling af
den tarvelige Uterlighedsforæmter
Peter Hansen, — netop den Fortæl-
ling, der i Foraaret gav Utlejning
til den vældige Pressestemp om den
ufælselige Litteratur i Danmark. Samme
Fortælling har af alle dygtige danske
Skribenter faaet det Vidnesbyrd, at den
er ligesaa tarvelig og talentløs som den
er uerlig i hele sin Tankegang. Er det
saa Ret at lade den Slags uortige
Tarveligheder gaa over i vore Blade
herovre? De Danske herovre kunde dog
let faa det Indtryk, at der trykkes ikke
andend Soineri i Danmark, hvilket
dog heldigvis ikke er sandt.

Joseph Rabinowit.

I forrige Maaned blev den mærkelige
Mand, der har ovenstaaende Navn,
pludselig hjemkaldt til den Sabbath-
høile, som Gud har berejst sit Folk —
og dermed er et Blad i Jødemissionens
Historie blevet fuldt bestrebet.

Joseph Rabinowit blev født
23. September 1837 af jødiske For-
ældre, og uden at komme i anden Ver-
sørgning med Kristendommen end Ophold
hos og Livet blandt de græsk-katolske
kunder giv, blev han selv Jøde med Hov
og Sjæl. Efter at han var bleven Ad-
vokat i Kischinew i Sydrusland
med dets milliontalrige Jødefolkning,
optoges han alt mere af den bræn-
dende Nationalkærligheds Naad og Flo-
ner for at stæffe sit forfulgte og reis-

løse Folk et nyt Hjemsted. Hvor skulde
der da findes, om ikke i Zion, i det hel-
lige Land?

Under Jødeforsølgelserne i Rusland
de Jørefølgelser, der naar som et
uforklarligt, sigt Karaktertræk hos den
ellers saa varmherjede Czar Alexan-
der III. — blev han derefter sendt til
Bessarabia med det Øverste at udløse et
Sted, der kunde synes Rikket til en
Koloni for udbandrede Jøder. Han
forsøgte sig med Rejsehaandbøger og
trykte Vejvisere, og skønt han ellers ikke
den Gang havde meget tilovers for
Kristendommen, fulgte han dog det
Raad, en af hans Venner gav ham, og
saa at tage et nyt Testament med i
Kommen, da det kunde yde ham Oplys-
ninger om de for Jisrael hellige Steder
i og omkring Jerusalem.

Saaledes udrustet ankom Rabinowit
til sine fædres Land og gæstede
Jerusalem, Davids gamle Kongestad.
Hensunken i mange underlige Betragt-
ninger sad han paa Stranden af Dile-
bjerg med Staden liggende under sine
Fødder.

Hvorfor, spurgte han sig selv, ligger
Zion saa vantroget hen, hvorfor ere Jis-
raels Børn adspredte indtil Jordens
Ende, og hvorfor skulde de lide saa
haarde Forsølgelser i Adspredelsen?
Som han grundede over dette, havde
han Blikket opad mod den Høj, man an-
tager for det gamle Golgata, og som et
Øjn slog det ned i ham: „Vi haave for-
kastet Messias, deraf Jeshuas Fortør-
nelse og vor lange Trængselstid!“ Han
saa i Anden den forfærdelige Frelser
paa Golgatas Høj, og han faldt ned
for ham med Raabet: „Min Herre og
min Gud!“

Han greb det ny Testament, han
havde med, slog det op og læste Ordene
(Joh. 17, 5): „Jeg er Vintret, I ere
Svrenne. . . . Uden mig kunne I
I let intet gøre. — Det stod
klart for mig i samme Nu“, siger han:
„Vore jødiske Vantroer med alle deres
Millioner kunne ikke lindre vor Nød,
hvorfor vore Vantroer eller Politikers
Bisdom, ej heller vore Kolonisations-
selskabers Anstregelser kunne hjælpe os,
vor eneste Redning er hos vor Broder
Jesus Kristus, ham, hvem vi forfærdede,
men som Gud oprejste og satte ved sin
højre Haand. Uden ham kunne vi
intet gøre!“

I et Brev til Jødemissionens For-
tæmper i London, Pastor Wilkin-
son, skriver Rabinowit herom: „ . . .
Denne min Rejse blev Milet til min
egen Frelse; der paa Dilebjerg fandt
jeg ham, om hvem Moses og Profeterne
have skrevet; jeg fandt sand Høile for
min Sjæl. Ved min Tilbagekomst til
Rusland var jeg et nyt Menneske. I
Stedet for at rejse som en af Jøderne
udsendt, kom jeg til dem tilbage-
sendt, sendt af Jesus Kristus til at
vidne for Høre og smaa om ham, den
forfærdede og genopstandne, vor sande
Messias.“

Det var i 1884, han vendte tilbage
til Rusland, og straks fremkom med
„13 Tjyres“ som Jesus om Messias.
Ja, Rabinowit fortogte vidt og bredt
sin Tro paa Jesus som Guds Søn og
hans Sjæls Frelser. Godt hjemme i
den hellige Skrift havde han allerede
været i Jorvejen. Efter at han 24.
Marts 1885 var blevet døbt i Berlin af
den amerikanske Professor Mead, præ-
dikede han Evangeliet i Synagogerne,
og gennem Præsen bredtes hans Ord
langt videre om, end han selv formaaede
at naa.

Kischinew, hvor han fremdeles
tog fast Ophold, indrettede han en
Synagoge, og der prædikede han
nu Aar efter Aar om Frelsen i Kristus.

Gjendommeligt for ham som for flere
af de mere bekendte Jøder, der siden ere
traadte over til Kristendommen, er dette,
at han vilde ikke slutte sig til nogen af
de bestaaende Kirkeafdelinger. Han
mente nemlig, at i Følge Herrens egen
forfærdelse vilde den Tid komme for
eller senere, da Guds gamle Gjenboms-
folk som Folk vender Hjertet og
Sind i levende Anger og Tro til deres
forfærdede Messias. Og da vil Tiden
være inde for en national Jødekirke.
Denne Fremtidskirke vilde han selv til-
høre, selv om han endnu stod som en
enlig Soale, der jo ikke gør nogen Som-
mer, men vel kan bedube dens Komme.

Har og Jørefølgelse fra Landsmændene
ubledet selvfølgelig ikke, navnlig da det
viste sig, at Gæren gav Rabinowit
Loo til at bygge sin egen Synagoge,
„Commerielle Hall“ kaldes den, hvor
hans idulde Prædikener snart samlede
betydelige Stærer af hans Brødre efter
Røbet. Denne hans Gudsstenelse ub-
mærkede sig særlig — soarende til hans
ejendommelige Syn paa en fremtidig
Jødekirke — ved, at der brugtes en Del

af det jødiske Ritual under Gudsste-
nelsen.

Hans Navn spjød over hele den jødiske
Verden, og han siger selv, at „det turde
være vansteltigt at finde en Jøde i Rus-
land, som ikke ved af en vis Joseph Ra-
binowit at sige, der lærer og fortyn-
der, at Jeshas af Nazareth, som engang
blev forfærdet udenfor Jerusalems
Porte, var den levende Guds Søn, den
forfærdede Messias, og at alene i hans
Blod findes Frelse og Renselse fra
Synd. — Jeg er vis paa, at jeg engang
skal høre med Fjendefang, hvad jeg
under Taarer har faaet i mange Jøders
Hjertet.“

De mange Jøder, navnlig unge
føgende Sjæle, bevarede en stor Tilid
til denne Mand, der dog var bleven en
„Bespotter“, og det var sikkert Herrens
Styrkelse, at just denne betvøede Jøde,
alles Ven og Raadgiver, skulde blive en
Jødeapostel for de adspredte i Sydrus-
land.

Men ikke ved Ord alene overbeviste
han. Ud fra sin Synagoge drev han et
udviklet socialt Arbejde og Varmher-
tighedsarbejde, som et Vidnesbyrd om
Kraften i Kristi Tro.

Nu er han pludselig kaldt bort, og
„en stinnende Stjerne paa Israels
folkes Himmel“ er slukket. Men med
Guds Naade ejer den som andre Stjer-
ner den Gode, at Lyset derfra skinner i
Mørkredet efter Stjernens Slukning.

Ogsaa en Redegørelse.

Kære Pastor R. Andersen!

Hvis var Skylden, at De ikke kom
til at prædike i vore Kirker, da De var
her i Maine? Mon det Spørgsmaal i
Grunden er saa lange Redegørelser
værd? Dog, siden De har fundet det
Ulejligheden værd at fremstille mit Navn
vel en Snes Gange i denne Forbindelse
samt offentliggøre Breve og Samtaler
i „Danstæren“ Nr. 23, saa være det
mig tilladt at skrive saa Ord derom
ogsaa.

De ønskede at prædike i vor Kirke,
skriver De i Deres Redegørelse, men
der forelaa ingen Indbydelse.

Kære Pastor Andersen! Læs Deres
Meddelelse igennem igen! Da jeg sit den,
var der kun et Par Dages Frist; og naar
saa dens Indhold lod paa: først Boston,
derfra Portland danske Menighed, saa
Portland norske Menighed, og endelig,
hvis Tiden og Grundtvigiansamfun-
dets Præst i Portland tillod det, saa
kunde De lide at se vor Kirke. Efter
en saadan Meddelelse beder jeg Dem,
kære Pastor Andersen, han mig und-
skyldt, at De ikke kom til at prædike i
vore Kirker.

Naar De ønskede at prædike i vore
Kirker, hvorfor skriver De saa blot „at
se vor Kirke“?

Jo, nu bag efter kan jeg regne det
ud; thi af Deres Redegørelse forstaaar
jeg, at De holder det for Mangel paa
Dannelse, om nogen vilde tilkendegive
sit Ønske i saa Henseende, naar der ikke
forelaa en formel Indbydelse.

Nu vel. Mine Begreber om Dan-
nelse kan være fattige nok. Jeg er
opdraget som Haandværker og med saa
lids Barfod og Herrens mig Hammer
og Tang ud af Haanden og gav mig
Aandens Sværd i Stedet. I blandt
Menighedsfolket herne er heller ikke
mange vise og fornemme, saa Begre-
berne om Dannelse helt igennem kan
godt være fattige nok. Vi foragte ikke
Dannelse, vi vil eftertrætte den. Men
anden Ting ville vi gøre paa samme
Tid: blæse ad den Slags Dannelse, som
stiller sig i Vejen for den hellige Broder-
kabs- og Samfundsfølelse, som strider
imod Guds Ord og Stader vor Herres
Jesus Kristi Evangelium. Og jeg vil
virkelig bede Dem, kære Pastor Ande-
sen! at blæse med.

Er vi ikke Brødre i Troen paa vor
højværdige Frelser? Er vi ikke Sam-
funds- og Embedsbrødre i vor kære
forenede Kirke? Er vi ikke hinandens
Medarbejdere i Guds vælsignede Rige
med det store Maal: hans Raons For-
herliggelse? Men da spørger jeg: behøve
vi da saa at gøre Formaliteter og An-
stalter for hinanden? Siger det dog ikke
sig selv, at vi ere hjertelig velkomne til
at prædike i hinandens Kirker, naar
Lejlighed gives?

Skulde det virkelig være en Skam
eller røbe Mangel paa Dannelse at
meddele en Embedsbrøder, at man var
villig til at prædike i hans Menighed?

Herrens store Apostel skriver til Me-
nigheden i Rom: „Saalede er jeg,
hvad mig angaar redebort til at prædike
Evangelium ogsaa for eder, som ere i
Rom“. Der forelaa nok ingen formel
Indbydelse; men han tilbød alligevel at
komme og prædike. Skal vi kalde det
Paatrængenhed, saa maa vi da vist til-

føje: en hellig, Gud velbehagelig Paat-
trængenhed. Derfor vi vilde spørge
den hellige Apostel, om det dog ikke kom
i Strid med Tidssandens Begreber om
Dannelse og hjertelig Mand, saa synes
jeg at høre ham soare: „Jeg skammer
mig ikke ved Kristi Evangelium; thi det
er en Guds Kraft til Saliggørelse for
hver den, som tror“.

Kære Embedsbrøder! Skulle vi ikke
hellere søge at ligne den gamle Paulus
i Stedet for at gaa og bygge over
Mangler i ydre Former? Lad os dog
ikke gaa og anstille os, som om vore
fælske Personer vare alt og Kristi
Evangelium intet! Lad os dog ikke gaa
og skamme os ved Kristi livsalige Evan-
gelium.

Da jeg rejste fra Marsmodet forleden,
skrev jeg til en af mine Embedsbrødre,
at jeg paa Gennemrejse vilde besøge ham
og nogle Bekendte der, og var villig til
at prædike i Kirken. Jeg skammede mig
ikke en Smule. Da jeg var i Brooklyn
tilbød jeg Dem, at jeg vilde prædike i
Deres Kirke Mandag Aften; og skønt
De sagde: „nej, Mandag er ikke nogen
hellig Aften“, saa skammede jeg mig
ikke en Smule heller, og gør det ikke
endnu. Skulde jeg komme til Brook-
lyn igen, saa vilde jeg fremdeles ikke
skamme mig en Smule ved at tilkende-
give, at jeg var villig til at prædike i
Deres Kirke.

Snarere vilde jeg skamme mig ved at
gøre med Dem, som De her har gjort
med mig; De ønskede at prædike i vor
Kirke, men lod mig det ikke vide. De
lod mig forstaa, at De var altsor op-
taget, at De i det højeste maatte lige
kunde faa Lejlighed til at komme og se
vor Kirke. Saa ligger efter sætter De
mig i Wijsen, fordi jeg ikke gættede, at
De mente noget andet end det, De
skrev.

I Betragtning af alt dette, kan vi
dog vel saa lade Spørgsmaalet om,
hvem der var Skyld i, at De ikke kom
til at prædike i vore Kirker, fare. Skuf-
felsen bliver vist ogsaa mindre baade for
Mr. Thomsen og alle andre, naar
„Danstæren“ nu udbiør, at hele Her-
ligheden, som gennem R. Nielsen var
os tilstaaet, var denne: at De kunde
være i vor Kreds Mandag Aften. De
tender naturligvis ikke, at vore to Mes-
sengedsbedre strakte sig over ca. 14
Mile, hvor de fleste maa køre med egen
Befordring; men De kender jo, at i
Brooklyn er „Mandag ingen hellig
Aften“.

Men lad nu det være godt. Med
denne Fortælling er jeg meget villig til
at bære Skylden for, at De ikke kom til
at prædike i vore Kirker; og jeg er vis
paa, at mine Brødre og Søstre her og
saa ere villige til sammen med mig at
bære Skuffelsen. Vort Folk forstaaar
ogsaa godt, at jeg er ikke meget hidvig
nu mere, naar det gælder at stæffe en
Smule aandelig Nød gennem R. Niel-
sen i Portland.

Men der er en Ting, som vort Folk
heller ikke kan forstaa, og det er vel egent-
lig Hovedstykket i denne Forbindelse.
Naar vi haave Kredsmoder i vore Mes-
sengheds, saa skrev De, at De aldrig
inden tvivende Nødvendighed tog fra
Brooklyn en Søndag over, og derfor
kunde De ikke komme. Naar vi holdt
Kredsmoder i Salems Menighed i Brook-
lyn, saa havde De saa travlt med
Røder i Deres egen Kirke og med Ju-
bilium andre Steder, saa De kom kun
en Aften.

Naar derimod andre Præster i andre
Menigheder udbiør Kredsmoder og Sam-
fundet holdt Møde, saa kunde De være
med og være borte fra Brooklyn Søn-
dag over. Og naar vort Samfunds
og vore Modstandere i Portland holdt
Møde, hvor De altsaa vidste, at jeg,
Deres Samfunds- og Embedsbrøder
var luffet ude, saa kunde De indtage
den Stilling, som De indtog, og som
vistelig ikke ser bedre ud efter Deres
Redegørelse; det er dette i Grunden,
som vækker Forundring, ja Væbrøvelse
og Forargelse mellem Deres Samfunds-
følske her; thi at alt dette har sin
Grund i vælsende Omstændigheder, for-
virrede Bekendtgørelser og deslige, det
er man ikke ensfobige nok til at tro.

De haave en Gang haabet, at jeg
skulde have været med til Møde i Port-
land. De ventede at se mig der, skrev
De. Ja, jeg var ogsaa en Gang en-
foldig nok til at tro, man mente det,
naar man opfordrede mig til at være
med til disse Fællesmøder, hvor I jo
har det saa godt. Men nu er jeg da
bleven fleg.

Man maa gerne gøre Nar af mig,
om man har Lyft; men jeg tilstaaer allig-
vel, at jeg var ensfobig nok til at
tænke det samme, som De, at jeg skulde
være med til Møde i Portland.
Pastor Nielsen haave jo Ordningen.

Ham har jeg vist at den Jødekommen-
hed, jeg forstaa, og mine Folk har vist
ham mere Velvilje, end han med Rime-
lighed kan forlange. Han gif ind paa
i flere af vore Røder. Han gif ind paa
det med Fjægt og Væven; thi han var
bange, at Folk skulde komme til at synes
bedre om ham end mig; men han vovede
det, og det viste sig, at hans Fjægt var
ugrundet; thi ovennævnte Tilfælde —
som han en Gang haave oplevet andet
Steds — indtraf end ikke, efter at jeg
haave overladt ham begge mine Prædi-
katole en hel Sommer, medens jeg var
i Danmark. Samme Pastor Nielsen
var selv med at fende mig en kristelig
Opfordring om at være med til disse
Fællesmøder; og da han kom fra Mødet
i Hartford, talte han personlig til mig
om, hvorledes vi i Fællesskab skulde
ordne det ved næste Møde, som skulde
være her i Maine. Mon det efter dette
var for meget at vente, at jeg skulde være
med?

Men da Tiden nærmede sig for Mødet
i Portland, og jeg henvendte mig til
Pastor Nielsen, som haave Ordningen,
sit jeg omfider det Soar, at han haave
ikke faaet nogen Besked om at indbyde
mig. Og han haave Ordningen, skriver
De. Jeg blev meget betrøvet; thi jeg
saa nu, at jeg, uden at vide det, haave
været med Pastor Nielsen til Mæste-
rade.

Kære Pastor Andersen! I næste Gang
De kommer til Maine, saa skal De ikke
overdrage Ordningen til ham. Giv
den hellere til mig, og De skal vistelig
erfare, at Deres Samfundsfølske her
i Westbrook og Hallowell Menighed,
saa ikke tilbage for Grundtvigians-
samfundsfolket i Portland, hørken naar
det gælder at udfærdige Haanden til sal-
les Arbejde for Herrens Sag, ej heller
naar det gælder at vise en Herrens Tje-
ner personlig Jødekommenhed.

Deres i Kristi Kærlighed forbundne
Ven, Broder og Medtjener.

Peter B. Thoreby.

Baltimore, Maine, 20. Juni, 1899.

Bornelærdommen.

(af Jens J. Dalbo).

Det var utvivlsomt en god Sag, der
ved Marsmodet fandt Afgørelsen berhen,
at vort Samfund laaber Balslevs
Lærebog og oversatte paa Engelsk. Thi
naar man skal give sine Konfirmanter
Undervisningen paa Engelsk, har man jo
hidtil været henvist til Belfours Overs-
ættelse af Pontoppidan, en Bog, som
ingenlunde er let at bruge. Jeg be-
griber i det hele ikke, hvad man skal
gøre med den Mangfoldighed af
Spørgsmaal, som findes hos Pontoppi-
dan. Og det vilde være i høj Grad
interessant at saa Oplysning om, hvor
mange der er, som kan huske denne
Masse — at sige blandt vore unge her
i Landet.

Men saa kan det atter have sine Ubes-
hageligheder, dette med en ny Oversæ-
ttelse. Vi haave i Jorvejen mere end nok
af Oversættelser, der afsøge fra hvoandre
i Ordlyden. Her tænkes selvfølgelig
ogsaa paa de norske, som vi ikke altid
har kunnet blive fri for at benytte
blandt danske Børn. Hauges Syn-
ode har sin egen særlige Oversættelse;
ligesaa den forenede Norske Kirke; lige-
saa den Norske Synode. Af disse er
det faavidt jeg ved, den forenede Kirkes
Udgave, Mr. Belfour har oversat.
Man har ogsaa en Oversættelse af den
tylske Misfouri Synodes; men denne
turde maasse være mindre kendt.

Den Hol Konfirmander, jeg for
Tiden underviser, benytter ikke mindre
end tre forskellige Udgaver: dansk, norsk
og engelsk. Og det maa være en selv-
sagt Sag, at naar man skal haandtere
tre indbyrdes afvigende Oversættelser af
den lille Katekisme, maa man ofte kom-
me ind i temmelig mange Tilfælde, store
Uklæmp. Jeg er i det mindste ikke
Mand for at kunne lære de tre —
og holde dem adskilte fra hvoandre —
No, Sir!

I sin udmærkede Bog „Martin
Luther, the hero of the Reforma-
tion“ siger Dr. Jacobs, idet han melder
om Luthers Arbejde med den lille Kate-
kisme: „Adherence to an unvarying
form of words is insisted upon“ —
nemlig efter Luthers egen Mening der-
om.

Gid der haave været „insisted“ noget
mere just derpaa hos os, at vi ogsaa i
dette Stykke kunne være Fader Luthers
værdige Sønnen.

Naar vi nu altsaa kunne vente en
ny Oversættelse, gælder det da vistelig
om, at de kunne finde Hvile og Vætrug-
gelse i den Tanke, at naar vi skulde be-
have at spæde frem mod den Dag, da
atter en ny maa gøres fornøden.